

Pasivaikščiojimai po Pasvalį: knygų mainyklos

Kur keliauja jūsų nebeskaitomos knygos, žurnalai? Ar kada nešėte juos į knygų namelį? Tuomet turbūt pajutote tą sušildantį, pakylėjantį jausmą... Jūsų skaitiniai ką nors pradžiugins. Kaip ir pačiam smagu rasti mėgstamą knygą namelyje, einant iš darbo.

Didžiausi knygų centrai rajone – bibliotekos, knygynas. Bet ne mažiau žavingos ir mažosios bibliotekos – knygų nameliai, lentynos mainymuisi... Jos ypatingos tuo, kad veikia dalijimosi principu (paėmėi-atnešk ir atvirkščiai).

Manoma, kad pirmoji tokia bibliotekėlė atsirado Amerikoje prieš maždaug dešimtmetį – sūnus taip įmažino savo motinos, knygų mylėtojos, atminimą. Idėja išplito po visą pasaulį, Lietuvą, taip pat ir mūsų rajoną. Knygų mainykla kuria bendruomenės, pavieniai žmonės, bibliotekos... Pasidairykite, kur pasvaliečiai gali apsikeisti skaitiniais?

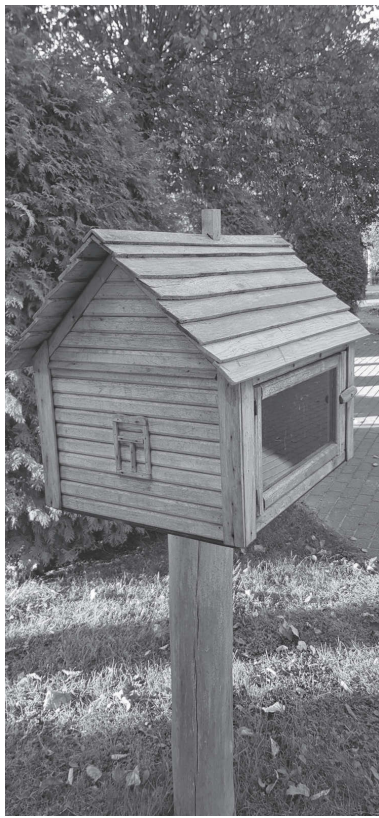
Kotryna KRAPTAVIČIŪTĖ

1. Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos knygų namelis

Bibliotekininkės džiaugiasi, kad kelerius metus veikiantis pačių įkurtas knygų namelis – tikrai populiarus. Skaitinių srautai čia nuolat keičiasi. Žmonių pomėgiai – itin įvairūs, namelyje ką nors įdomaus sau gali rasti kiekvienas. Graibstomos ne tik naujesnės knygos, bet ir enciklopedijos, žurnalai apie rankdarbius, poezija...

Tik gaila, kad į namelį negalima nešti nurašytų bibliotekos knygų – tai draudžia įstatymai. Jas šiandien galima tik perdirbti. „Diskutavome, siūlėme tvarką keisti. Juk knygomis norisi dalintis... Ypač jei jos ištis vertingos – nors šiek tiek ir padėvotos. Bet kol kas, deja“, – esamą tvarką komentavo Ingrida Frankienė, Informacijos išteklių formavimo padalinio vedėja.

Taip pat pridėjo: „Norėtusi, kad namelį naudotume pagal paskirtį. O yra tekę matyti, kaip šildymo sezonui prasidedant, žmonės ateina su maišais...“ – prašė bibliotekininkės.

Knygų namelis ant kojėlės Saločiuose. Asmeninio albumo nuotr.

2. Namelis prie Pasvalio seniūnijos.

2. Namelis prie Pasvalio seniūnijos

Skulptoriaus Gražvydo Švaukausko kurtas medinis knygų namelis (pirmasis Pasvalyje!) skverelį prie Seniūnijos puošia jau penkeri metai. Tai Pasvalio „Rotary“ klubo iniciatyva. Skatinti neatlygintą dalijimąsi ir švietėjišką veiklą, ugdyti bendruomeniškumą – tokie ilgalaikiai netradicinės bibliotekėlės sumanytojų tikslai. Žinoma, pamatuoti rezultatus sunku. Bet jei nors vienam miestelėnui sukelia šypsena, tai jau šį tą reiškia...

3. Knygų mainykla „Sagoje“

Šeimos vynuogė-kavinė „Saga“ įkūrė Asta ir Giedrius Simonaičiai jaukią erdvę užpildę gausybe knygų. Aukščiau esančias lentynas galima

pasiekti ir specialiai tam paruoštomis kopetėlėmis. Klientai yra ne syki klausę, ar patikusių knygą galima pasiimti. Žinoma – taip pat laukiamos ir knygos iš lankytojų asmeninių bibliotekų.

„Sagos“ knygos – čia gyvenusios Giedriaus tetos, šviesaus atminimo Elzės Simonaitytės-Meškauskienės, palikimas. Ilgametė gimnazijos mokytoja paliko turtingą biblioteką. Dalį jos galima rasti ir atėjus kavos... Šiame lobyne – kraštiečio Jono Mikelinso knygos su paties autografu, kiti vertingi skaitiniai, kurių kitur jau ir sunku rasti.

Elzytės knygos, atskleidė Asta, padeda ir užmegzti ryšį. Štai amžinatilsi Konstancijos Vinkelenės poezijos knyga susidomėjo čia lankęsi vienos įmonės atstovai. Palaiminus

1. Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos knygų namelis.

poetės dukrai, mūsų kraštiečių eiles jie cituoja viešai. Taip jas išgirsta vis daugiau žmonių...

* Susisiekėme su rajono bibliotekininkėmis – kokių mainyklų įkurta kaimuose, miesteliuose?

Knygų nameliai pastatyti dar dvejose gyvenvietėse. Praeivių dėmesį atkreipia Joniškėlio miesto ir apylinkių seniūnijos sienoje įmontuotos paslaptingos medinės durelės – jas pravėrus, rasite laisvąją bibliotekėlę. O Joniškėlio miesto bibliotekoje veikia „Maininykas“ –

dalijimosi lentyna, kur žmonės ne tik pasiima, bet ir atneša knygų. O Saločiuose, simboliškoje vietoje – prie Knygnešio paminklo – stovi vietinio meistro Gintauto Kačerausko pagamintas knygų namukas.

Grūzių bibliotekoje įkurta knygų lentyna „Senos geros knygos“, kur galima rasti skaitinių, kurių jau nebėra bibliotekos fonduose, ir atnešti savo.

Knygų lentyna mainymuisi taip pat įrengta Kriklinių bibliotekoje.

Knygų namelius savo kaimuose įkurti norėtų ir Deglėnų, Jurgėnų bei Tetirvių bibliotekininkės. Jurgėnietė vis sulaukia klausimų iš skaitytojų, kur dėti senas, nebeskaitomas knygas. O Tetirvių bibliotekininkė jau šnekina vietinius stalius ir tiki, kad pavasarį tetirviečiai galės skaitiniais mainytis!

Aidos GARASTAITĖS nuotr.
Gabijos STANISLOVAITYTĖS
žemėlapis

Durelės į knygų namelį Joniškėlyje. Asmeninio albumo nuotr.

3. Knygų mainykla „Sagoje“.